

**Տ. ԶԱՎԵՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՉԻՆՉԻՆՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ ՈՒԽՏԻ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ**

(14 սեպտեմբերի 2003 թ.)

*«Ուխտս դիք եւ կապարեցէք Տեսուն
Աստուծոյ մերոյ ամենեւեան որ շուրջ էք գնուլա»:
(Մաղմ. ՆԵ 12)*

«Յանուն Տօր եւ Որդոյ եւ Տոգոյն Սրբոյ. ամեն»:

Վեհափառ Տէր եւ շնորհազարդ Հայրապետ,

Հաւարացեալ եւ սիրեցեալ ժողովուրդ մեր,

Եգիպտահայ վարժարաններու նախկին շրջանաւարտները գեղեցիկ սովորութիւն ունին երկու փարի անգամ մը աշխարհի փարբեր ցամաքամասերէն մեկուն երկրի մը մէջ հաւաք կազմակերպելու եւ գեղարուեստական ձեռնարկներէ գոյացած զումարը Հայաստանի Հանրապետութեան զանազան շրջաններէն մեկուն մէջ դպրոցի մը նորոգութեան, կահոյքի զընման կամ խոնարհած եկեղեցիի մը նորոգութեան հարկացնելու: Այսպէս, անոնք հաւաքներ կազմակերպած են ի Կալիֆոռնիա, ի Կանադա, յԱւստրալիա, յԵգիպտոս եւ այս փարի հարազատ մեր Հայրենիքին՝ Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ: Եւ իրենց այս հաւաքը գեղեցիկ գուգադիպութեամբ կը համընկնի Մայր Տաճարի նաւակափքի 17-րդ դարադարձի յօբելիսական հանդիսութիւններու եւ փոսակապարտութեանց: Արդարեւ, Հայոց պեպականօրէն քրիստոնէացումէն ետքը առաջին կառուցուած Տաճարին ուխտի եկած էք հոծ բազմութեամբ: Թող Աստուած ձեր ուխտը ընդունելի ընէ. ամեն:

Այս սրբավայրը հայ ժողովուրդի բաղաբակրթութեան, հայ ժողովուրդի հոգևոր զարգացման հանդիսավայրն է: Մեր մարենագիրներէն Ագաթանգեղոս կը պատմէ, թէ ինչպէս երկինքը բացուեցաւ եւ մեր հաւարքի Հայրը՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ, քնսաւ Միածինը, որ երկինքէն իջաւ Արարարեան դաշտին վրայ, ոսկի մուրճով գետինը բախեց եւ հրեղէն սիւններ փռեցուցին: Պափմիչը այսպէս կը նկարագրէ. «Եւ սիւնն հրեղէն կաթողիկէ եկեղեցի է, որ ժողովեաց ամենայն ժողովուրդն ի մի միաբանութիւն հաւաքոց ի ներքոյ թեոցն իւրոց եւ փեղին այն լիցի փաճար Աստուծոյ եւ փուն աղօթից խնդրուածոց ամենայն հաւարացելոց. եւ արո՞տ քահանայապետութեան, իսկ կամարքն, որ սեանց անդի ի միմեանս կապէին, այսինքն է հաւասարութիւն միաբանութեան Կաթողիկէ Եկեղեցոյ»:

Յետ այնու կրնանք ըսել, թէ Հայաստանեայց Եկեղեցիի շռչափելի արքայապետութիւնը եղաւ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը, Հայոց Հայրապետութիւնը, եւ Հայրապետը ինքը այլևս անձ չէ, այլ Հայրապետութեան խորհրդանիշը: Ս. Էջմիածինը հայոց զգայուն սիրտն է, ուրովհետեւ 17 դար սկսած է ժողովուրդին հետ՝ անոր փխրութեան հետ փրփմակից եւ ուրախութեան մասնակից ըլլալով: Հայաստանեայց Եկեղեցոյ կենտրոնը, ուրեմն, Քրիստոսի իջման առեքարանական կամ փիեգերական ճշմարտութեան հայկական ընկալումն է,

դանել, փայտին միջոցաւ փրկուեցաւ: Այդ Հին Կտակարանն էր: Նոր Կտակարանին մէջ մենք խաչեալ Քրիստոսի խաչափայտին կը նայինք եւ մեր մեղքերէն կը փրկուինք:

Նախամարդը, նախածնողը՝ դրախտին մէջ ծառին, փայտին պտուղէն կերան եւ մահուամբ պարծուեցան, արտաքսուեցան դրախտէն: Յետոյ, Աստուծոյ Որդոյն համեղաճաշակ մարմինը գամուելով փայտին վրայ, մենք այդ մարմինը եւ արիւնը ճաշակելով մեր մեղքերէն կը սրբուինք եւ յաւիտենութեան ժառանգորդ կը դառնանք: Այս է խաչին խորհուրդը, խաչին իմաստը: Խաչը Եկեղեցւոյ փառքն է, առաքելներու պարծանքը, մարտիրոսներու պսակը, թագաւորներու յաղթութիւնը, վարդապետներու ողջախոհութիւնը, հիւանդներու բժշկութիւնը, ճամփորդներու առաջնորդը: Խաչը փրկութիւնն է բոլորին:

Այսօր, սիրելիներ, այս Սուրբ Տաճարին մէջ, որուն կառուցման 1700-ամեակի յոբելինական հանդիսութիւնն է, եկած ենք գունդագունդ՝ բանալու մեր սրբերը, աղերսելու երկնաւոր մեր Հօր եւ ըսելու. «Ով Տէր Աստուած հարցն մերոց, Սուրբ եւ Անմահ Պարարագին միջնորդութեամբ եւ բարեխօսութեամբ Ս. Կոյս Աստուածածնին եւ անբարբառ բարեխօս Ս. Խաչին, ընդունէ մեր աղօթքները եւ անսասան պահէ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը ի շինութեան եւ ի շէնութեան, եւ անոր գահակալին՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Կաթողիկոսին պարգևէ երկար կեանք, առողջութիւն եւ Իր գործոց հաջողութիւն:

Ով Տէր, մեր աղաչանքն է, որպէսզի մեր հարազատ պեպոյթեան այրերը շնորհագարդես՝ յօգուտ մեր ժողովուրդի բարօրութեան եւ մեր երկրին յառաջդիմութեան, որպէսզի ամենքս ալ, մեր ուխտը կապարելով, կարենանք ինչպէս այսօր, միշտ եւ յաւիտեան փառաւորել զանուն Ամենասուրբ Երրորդութեանդ, որ է օրհնեալ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս. ամէն»: